

**ПРОГРАМА З НАДАННЯ ДОПОМОГИ
РІДКИСИМ ВИДАМ КАЖАНІВ
ФАУНИ УКРАЇНИ**

***PROGRAM FOR ASSISTANCE TO RARE
BAT SPECIES OF THE FAUNA OF UKRAINE***

Нажанни є однією з найбільш вразливих груп тваринного світу. Протягом декількох останніх десятиріч відмічено значне скорочення чисельності їхніх популяцій як в Європі, так і у всьому світі. Основними причинами є зменшення кількості придатних сховищ, деградація оселищ та використання пестицидів. Разом з невиправдано негативним ставленням до кажанів та низькими темпами їх розмноження це призвело до зменшення чисельності популяцій в Європі в 10-100 разів, а також до скорочення їхнього видового складу.

Bats are one of the most vulnerable groups of the animal world. Over the past few decades, a significant reduction in the number of their populations has been noted both in Europe and worldwide. The main reasons are the decrease in the number of suitable shelters, habitat degradation and the use of pesticides. Together with an unjustified negative attitude towards bats and their low reproduction rate this has led to a decrease in the number of populations in Europe by a factor of 10-100, as well as in their species composition.

Нетопир середземноморський.
Kuhl's pipistrelle.
Pipistrellus kuhlii (Kuhl, 1817)

Метою цієї програми є надання допомоги нажнанам, які опинилися у скрутному становищі в умовах Київської агломерації, а також просвітницька діяльність та формування у населення позитивного образу цих тварин.

The main purpose of this program is to provide assistance to bats that have found suffering or in distress within the Kyiv agglomeration; as well as educational activities and the formation of a positive image of these animals among the population.

Зважування кажана в Центрі.
Weighing a bat in the Center.

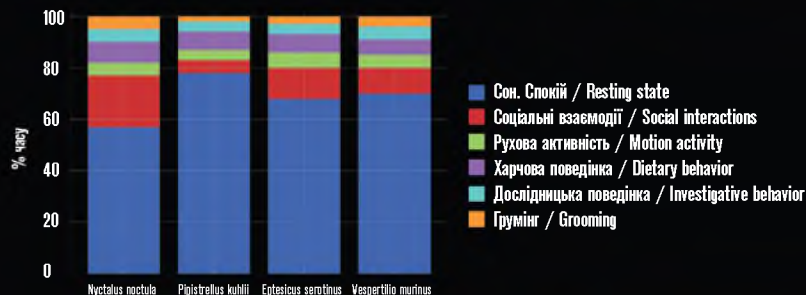
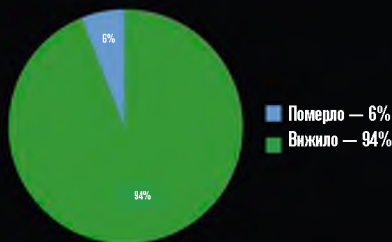
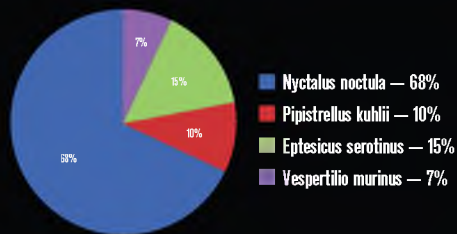
Випуск кажанів на території Київського зоологічного парку загальнодержавного значення.
Bats release in the territory of the Kyiv Zoological Park of National Importance.

Бокси для тимчасового утримання рукокрилих.
Boxes for the temporary keeping of bats.

За роки функціонування Центру реабілітації та реінтродукції рідкісних видів надано допомогу більше 270 особинам чотирьох видів кажанів: вечірниця руда (*Nyctalus noctula*), нетопир середземноморський (*Pipistrellus kuhlii*), кажан пізній (*Eptesicus serotinus*), лилин двоколірний (*Vespertilio murinus*)

Throughout the years of the Conservation and Reintroduction of Endangered Species Center's operation, assistance has been provided to more than 270 specimen of four bats species: Common Noctule (*Nyctalus noctula*), the Kuhl's Pipistrelle (*Pipistrellus kuhlii*), Common Serotine (*Eptesicus serotinus*), Particolored Bat (*Vespertilio murinus*).

Кількісний та якісний склад тварин, які надходили до Центру на реабілітацію в 2020-2024 рр.
Quantitative and qualitative composition of bats arrived at the Center for rehabilitation in 2020-2024.

Успішність реабілітаційних заходів.
Rehabilitation measures success

Представленість базових поведінкових патернів у загальному бюджеті часу чотирьох видів кажанів з різними соціальними стратегіями виживання.
Basic behavioral patterns representation in the total time budget of four bat species with different social survival strategies.

В рамках Програми була налагоджена співпраця з фахівцями Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАНУ, Національного науково-природничого музею НАНУ, Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника, Кременчуцького національного університету ім. М. Остроградського, Українського центру реабілітації рукокрилих (м. Харків).

Керівниця програми, канд.біол.наук, Євгенія Улюра готує рукокрилих до повернення у дику природу.
Program manager Yevheniia Ulyura, PhD, prepares bats for returning into the wild.

Повернення у природу. Кажан пізній *Eptesicus serotinus* (Schreber, 1774).
Releasing back into the wild. The Common serotine bat *Eptesicus serotinus* (Schreber, 1774).

As a part of the Program, cooperation was established with specialists from the I.I. Schmalhausen Institute of Zoology of the National Academy of Sciences of Ukraine (NASU), the National Museum of Natural Sciences of the NASU, the Chernobyl Radiation and Ecological Biosphere Reserve, the M. Ostrogradskyi Kremenchuk National University, and the Ukrainian Bat Rehabilitation Center (Kharkiv).

НАУКОВІ СТАТТІ, ОПУБЛІКОВАНІ ЗА ТЕМОЮ ПРОГРАМИ
RESEARCH ARTICLES PUBLISHED ON THE PROGRAM TOPIC

Улюра, Є. М. (2019) Фауна наземних хребетних відвалів гірничо-видобувної промисловості Донбасу : автореф. дис. ... канд. біол. наук : 03.00.08 / Є. М. Улюра; Національна академія наук України, Інститут зоології імені І. І. Шмальгаузена. - Київ, 2019. - 24 с. - укр

Ulyura Ye. M. (2019) Terrestrial vertebrates fauna of mining industry dumps in the Donbas region. – Manuscript. Dissertation to obtain the scientific degree of Candidate of Biological Sciences within the specialization 03.00.08 – zoology. – I.I. Schmalhausen Institute of zoology of NAS of Ukraine, Kyiv (in Ukrainian).

Є. М. Улюра (2021) Знахідки ссавців на відвалах гірничо-видобувної промисловості Донецької та Луганської областей / Матеріали до Атласу ссавців України / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». Т. 20. - С. 199-204 ISBN 978-617-7824-39-7

Ye.M. Ulyura (2021) Findings of mammals on the dumps of mining industry in Donetsk and Luhansk regions / Materials to the Atlas of Mammals of Ukraine / Series: «Conservation Biology in Ukraine». Т. 20. - С. 199-204 ISBN 978-617-7824-39-7 (in Ukrainian)

Улюра Є. (2022) Кажани техногенних ділянок південно-східної України. Novitates Theriologicae, 13: 32–36.

Ulyura Ye. M. (2022) Bats of technogenic areas of south-eastern Ukraine. Novitates Theriologicae, 13: 32–36. (in Ukrainian)

Київський зоологічний парк загальнодержавного значення

Євгенія Улюра

Автори фотографій: Євгенія Улюра, Марина Шквиря,
Богдан Скульський, Ігор Олійник

zoo.kyiv@kyivcity.gov.ua

ulyura@ukr.net

Contacts: Kyiv Zoological Park of National Importance

Yevheniia Ulyura

Photos by : Yevheniia Ulyura, Maryna Shkvyria,
Bohdan Skulskiy, Ihor Oliinyk